

Torsdag 2 april 2009

Hälsoproblem i samband med elektromagnetiska fält

P6_TA(2009)0216

Europaparlamentets resolution av den 2 april 2009 om hälsoproblem i samband med elektromagnetiska fält (2008/2211(INI))

(2010/C 137 E/08)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution,

- med beaktande av artiklarna 137, 152 och 174 i EG-fördraget om en hög nivå på folkhälso- och miljöskyddet och på arbetstagarnas hälsoskydd och säkerhet,
- med beaktande av rådets rekommendation 1999/519/EG av den 12 juli 1999 om begränsning av allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält (från 0 Hz till 300 GHz) ⁽¹⁾ och kommissionens rapport av den 1 september 2008 om tillämpningen av denna rekommendation (KOM(2008)0532),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/40/EG av den 29 april 2004 om minimikrav för arbetstagares hälsa och säkerhet vid exponering för risker som har samband med fysikaliska agens (elektromagnetiska fält) ⁽²⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/5/EG av den 9 mars 1999 om radio-utrustning och teleterminalutrustning och om ömsesidigt erkännande av utrustningens överensstämmelse ⁽³⁾ och med beaktande av de respektive harmoniserade säkerhetsnormerna för mobiltelefoner och basstationer,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/95/EG av den 12 december 2006 om harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning om elektrisk utrustning avsedd för användning inom vissa spänningsgränser ⁽⁴⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 4 september 2008 om halvtidsöversyn av den europeiska handlingsplanen för miljö och hälsa 2004–2010 ⁽⁵⁾,
- med beaktande av sin ståndpunkt av den 10 mars 1999 om förslaget till rådets rekommendation om begränsning av befolkningens exponering för elektromagnetiska fält 0 Hz–300 GHz ⁽⁶⁾,
- med beaktande av artikel 45 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet (A6-0089/2009), och av följande skäl:

A. Elektromagnetiska fält förekommer i naturen och har således alltid funnits på jorden. Under de senaste årtiondena har dock miljöexponeringen för källor med elektromagnetiska fält som skapats av människan regelbundet ökat på grund av efterfrågan på elektricitet, den allt mer specialiserade trådlösa tekniken och förändringar i samhällsstrukturen. Detta medför att alla i dag exponeras för en komplex blandning av elektriska och magnetiska fält i olika frekvensintervall, såväl i hemmet som på arbetet.

⁽¹⁾ EGT L 199, 30.7.1999, s. 59.

⁽²⁾ EUT L 159, 30.4.2004, s. 1.

⁽³⁾ EGT L 91, 7.4.1999, s. 10.

⁽⁴⁾ EUT L 374, 27.12.2006, s. 10.

⁽⁵⁾ Antagna texter, P6_TA(2008)0410.

⁽⁶⁾ EGT C 175, 21.6.1999, s. 129.

Torsdag 2 april 2009

- B. Tekniken med trådlösa apparater (mobiltelefoner, WiFi, Wi-Max, Bluetooth, fasta trådlösa DECT-telefoner) är en källa till elektromagnetiska fält som kan ha skadliga effekter på människors hälsa.
- C. En majoritet av EU-medborgarna, i synnerhet ungdomar mellan 10 och 20 år, använder mobiltelefoner, som är funktionella och populära nyttoapparater. Det råder fortfarande osäkerhet kring deras eventuella hälsorisker, särskilt för ungdomar, vars hjärnor fortfarande utvecklas.
- D. Debatten inom forskarsamfundet om de eventuella hälsoriskerna med elektromagnetiska fält har intensifierats sedan det den 12 juli 1999 fastställdes gränser för allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält (0 Hz–300 GHz) i rekommendation 1999/519/EG.
- E. Trots avsaknaden av definitiva slutsatser från forskarsamfundet har vissa nationella och regionala förvaltningar i Kina, Schweiz och Ryssland samt i minst nio EU-medlemsstater fastställt så kallade förebyggande exponeringsgränser som är lägre än de som förespråkas av kommissionen och dess oberoende vetenskapliga kommitté, Vetenskapliga kommittén för nya och nyligen identifierade hälsorisker ⁽¹⁾.
- F. Åtgärderna för att begränsa allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält bör ställas mot den större livskvalitet, sett till trygghet och säkerhet, som ges av apparater som ger upphov till elektromagnetiska fält.
- G. Bland de vetenskapliga projekt som både väcker intresse och skapar debatt finns den epidemiologiska Interphone-studien, som EU finansierat med 3 800 000 EUR, huvudsakligen inom ramen för femte ramprogrammet för forskning och utveckling ⁽²⁾, och vars slutsatser man fortfarande väntar på sedan 2006.
- H. Vissa frågor tycks det dock råda enighet om, i synnerhet att människor reagerar olika på exponering för mikrovågor, att det är nödvändigt att prioritera genomförandet av exponeringstester under verkliga förhållanden för att utvärdera de icke-termiska effekterna av radiofrekvensfält och att barn är särskilt sårbara vid exponering för elektromagnetiska fält ⁽³⁾.
- I. EU har fastställt exponeringsgränser för att skydda arbetstagare mot effekterna av elektromagnetiska fält. På grundval av försiktighetsprincipen bör sådana åtgärder även vidtas för berörda befolkningsgrupper, såsom boende och konsumenter.
- J. Den särskilda Eurobarometerundersökningen om elektromagnetiska fält (nr 272a, juni 2007) visar att majoriteten av människorna anser att de offentliga myndigheterna inte informerar dem på lämpligt sätt om skyddsåtgärder mot elektromagnetiska fält.
- K. Man måste fortsätta att undersöka de medelfrekventa och mycket lågfrekventa vågorna för att kunna dra slutsatser om deras hälsopåverkan.
- L. Användningen av magnetisk resonanstomografi (MRI) får inte äventyras av direktiv 2004/40/EG, eftersom MRI-tekniken ligger i frontlinjen när det gäller forskning, diagnostisering och behandling av livshotande sjukdomar hos patienter i Europa.

⁽¹⁾ Yttrande av den 21 mars 2007, antaget vid kommitténs 16:e plenarsammanträde.

⁽²⁾ Programmet Livskvalitet, avtalsnummer QLK4-1999-01563.

⁽³⁾ STOA-studie från mars 2001 om fysiologiska och miljömässiga effekter av elektromagnetisk icke-joniserande strålning, PE297.574.

Torsdag 2 april 2009

M. MRI-säkerhetsstandarden IEC/EN 60601-2-33 föreskriver gränsvärden för elektromagnetiska fält, vilka har fastställts för att undanröja alla risker för patienter och arbetstagare.

1. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att se över den vetenskapliga grunden för gränsvärdena för elektromagnetiska fält och huruvida dessa är tillräckliga enligt rekommendation 1999/519/EG samt att rapportera tillbaka till parlamentet. Översynen bör genomföras av Vetenskapliga kommittén för nya och nyligen identifierade hälsorisker.

2. Europaparlamentet begär att särskild hänsyn tas till biologiska effekter vid bedömningen av de potentiella hälsoeffekterna av elektromagnetisk strålning, särskilt eftersom man i vissa studier påträffat de skadligaste effekterna på de lägsta nivåerna. Parlamentet efterlyser aktiv forskning som syftar till att ta itu med potentiella hälsoproblem genom att ta fram lösningar som upphäver eller minskar pulseringen och amplitudmoduleringen av de frekvenser som används för sändning.

3. Europaparlamentet betonar att det, utöver eller som ett alternativ till ändringen av EU:s gränsvärden för elektromagnetiska fält, vore lämpligt om kommissionen i samordning med experter från medlemsstaterna och de berörda näringslivssektorerna (elbolag, teleoperatörer och tillverkare av elektriska apparater, bland annat av mobiltelefoner) utarbetade en vägledning om tillgängliga tekniska alternativ för att minska exponeringen för elektromagnetiska vågor.

4. Europaparlamentet konstaterar att de berörda parterna inom näringslivet samt de berörda infrastrukturförvaltarna och de behöriga myndigheterna redan nu kan påverka vissa faktorer, till exempel genom att fastställa bestämmelser om avståndet mellan en given plats och sändarna, platsens höjd i förhållande till basstationens höjd eller sändarantennens riktning i förhållande till bostadsområden, och självfallet bör vidta sådana åtgärder för att lugna personer som bor i närheten av denna utrustning och erbjuda dem bättre skydd. Parlamentet begär att master och sändare placeras på bästa möjliga sätt och uppmanar leverantörerna till gemensam användning av master och sändare som placerats på detta sätt, så att man kan undvika att antalet dåligt placerade master och sändare ökar. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att utarbeta lämpliga riktlinjer.

5. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och de lokala och regionala myndigheterna att upprätta ett enda system för godkännande av installation av antenner och repeatrar samt att i sina stadsplaner inbegripa en regional antennenplan.

6. Europaparlamentet uppmanar de myndigheter som ansvarar för att bevilja tillstånd för uppförande av mobilmaster att sluta avtal med aktörerna inom sektorn om gemensamt utnyttjande av infrastrukturerna i syfte att minska antalet infrastrukturer och därmed allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält.

7. Europaparlamentet framhåller de åtgärder som vidtagits av sektorn för mobil kommunikation och annan trådlös teknik för att förhindra att elektromagnetiska fält skadar miljön, i synnerhet för att motverka klimatförändringar.

8. Europaparlamentet anser, mot bakgrund av de allt fler möjligheterna till rättslig prövning och de offentliga myndigheternas allt vanligare anstånd för installation av ny utrustning som ger upphov till elektromagnetiska fält, att det ligger i det allmänna intresset att främja lösningar som bygger på en dialog mellan näringslivets aktörer, de offentliga myndigheterna, militära myndigheter och boendeföreningar om installationskriterierna för nya mobilmaster eller högspänningsledningar, och att åtminstone se till att skolor, daghem, pensionärs- och ålderdomshem samt vårdinrättningar ligger på ett givet avstånd från denna typ av utrustning, vilket ska fastställas genom vetenskapliga kriterier.

9. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att tillsammans med aktörerna inom sektorn förse allmänheten med kartor över exponeringen för befintliga installationer av högspänningsledningar, radiovågor och mikrovågor, särskilt sådana som genereras av telemaster, repeatrar och telefonantenner. Parlamentet begär att denna information tillhandahålls via en webbplats, så att den är lättillgänglig för allmänheten, och att den sprids via massmedierna.

Torsdag 2 april 2009

10. Europaparlamentet föreslår att kommissionen ska överväga möjligheten att använda medel från de transeuropeiska energinäten för att undersöka effekterna av elektromagnetiska fält vid mycket lågfrekventa vågor, särskilt i elledningar.
11. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att under mandatperioden 2009–2014 inleda ett omfattande program för elektromagnetisk kompatibilitet mellan artificiellt skapade vågor och vågor som människokroppen avger naturligt, i syfte att fastställa om mikrovågor på sikt har oönskade effekter för människans hälsa.
12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram en årsrapport om nivån på den elektromagnetiska strålningen i EU, dess källor och de åtgärder som vidtagits inom EU för att bättre skydda människors hälsa och miljön.
13. Europaparlamentet begär att kommissionen hittar en lösning för att påskynda genomförandet av direktiv 2004/40/EG och därigenom säkerställer ett effektivt skydd av arbetstagare mot elektromagnetiska fält, på samma sätt som de redan skyddas från buller⁽¹⁾ och vibrationer⁽²⁾ genom två andra gemenskapsrättsakter samt inför ett undantag i enlighet med artikel 1 i det direktivet.
14. Europaparlamentet beklagar att offentliggörandet av slutsatserna av den internationella epidemiologiska Interphone-studien ännu inte har offentliggjorts, då detta skjutits upp upprepade gånger sedan 2006. Syftet med denna studie är att undersöka huruvida det finns ett samband mellan användningen av mobiltelefoner och vissa typer av cancer, bland annat hjärn-, hörselnervs- och öronspottkörtelstumörer.
15. Europaparlamentet betonar i detta sammanhang att Interphone-studiens samordnare Elisabeth Cardis på grundval av befintliga rön manar till försiktighet och rekommenderar att barn använder mobiltelefoner i rimlig utsträckning och helst använder fasta telefoner.
16. Europaparlamentet anser att det under alla omständigheter åligger kommissionen, som ger ett betydande bidrag till finansieringen av denna globala studie, att be de ansvariga för projektet att förklara varför inga slutliga rön offentliggjorts och att omedelbart informera parlamentet och medlemsstaterna om ett eventuellt svar.
17. Europaparlamentet föreslår även att kommissionen, för den politiska och budgetmässiga effektivitetens skull, delvis omfördelar den gemenskapsfinansieringen som avsatts för studier om elektromagnetiska fält till en vittgående informationskampanj riktad till ungdomar i EU om god användning av mobiltelefoner, exempelvis att använda hands free-kit, ringa korta samtal, stänga av telefonen när den inte används (till exempel under lektionstid) och använda telefonen i områden med god mottagning.
18. Europaparlamentet anser att dessa informationskampanjer också bör uppmärksamma unga européer på de hälsorisker som är förenade med hushållsapparater och vikten av att stänga av apparater i stället för att sätta dem i standby-läge.
19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att öka anslagen för forskning och utveckling för utvärderingen av eventuella negativa effekter på lång sikt av radiovågor från mobiltelefoner. Parlamentet efterlyser även ett ökat antal offentliga upphandlingar för undersökningar av de skadliga effekterna av samtidig exponering för olika typer av elektromagnetiska fält, särskilt på barn.

(¹) Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/10/EG av den 6 februari 2003 om minimikrav för arbetstagares hälsa och säkerhet vid exponering för risker som har samband med fysikaliska agens (buller) i arbetet (EUT L 42, 15.2.2003, s. 38).

(²) Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/44/EG av den 25 juni 2002 om minimikrav för arbetstagares hälsa och säkerhet vid exponering för risker som har samband med fysikaliska agens (vibration) i arbetet (EGT L 177, 6.7.2002, s. 13).

Torsdag 2 april 2009

20. Europaparlamentet föreslår att Europeiska gruppen för etik inom vetenskap och ny teknik ges som extra uppgift att bedöma den vetenskapliga integriteten i syfte att hjälpa kommissionen att undanröja eventuella risksituationer, intressekonflikter eller till och med bedrägerier som kan uppstå på grund av den ökade konkurrensen mellan forskare.
21. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att, med beaktande av allmänhetens oro i många medlemsstater, samarbeta med alla berörda parter, exempelvis nationella experter, icke-statliga organisationer och näringslivssektorer, för att förbättra tillgängligheten av och tillgången till aktuell och för lekman lättbegriplig information om trådlös teknik och skyddsstandarder.
22. Europaparlamentet uppmanar Internationella kommissionen för skydd mot icke-joniserande strålning (ICNIRP) och Världshälsoorganisationen att föra en mer insynsvänlig och öppen dialog med alla aktörer vid utarbetandet av normer.
23. Europaparlamentet kritiserar vissa teleoperatörers särskilt aggressiva marknadskampanjer inför julen och andra särskilda tillfällen under året, exempelvis försäljning av mobiltelefoner som enbart riktar sig till barn eller paket med "gratisminuter" till ungdomar.
24. Europaparlamentet föreslår att EU i sin politik för inomhusluftens kvalitet genomför en undersökning av "trådlösa" hushållsapparater, exempelvis WiFi för Internetanslutning och DECT-telefoner, som under de senaste åren har blivit vanliga på offentliga platser och i hemmen och som ständigt exponerar människor för mikrovågor.
25. Europaparlamentet eftersträvar ständigt att förbättra konsumentinformationen, varför det begär att de tekniska normerna från Europeiska kommittén för elektronisk standardisering ändras så att det införs en obligatorisk märkning med angivande av den utsända effekten samt att alla "trådlösa" apparater ska åtföljas av uppgifter om att de sänder ut mikrovågor.
26. Europaparlamentet uppmanar rådet och kommissionen att i samordning med medlemsstaterna och Regionkommittén främja införandet av en enda norm för att minimera de boendes exponering vid utbyggnad av högspänningsnät.
27. Europaparlamentet är allvarligt oroat över att försäkringsbolagen ofta inte täcker riskerna med elektromagnetiska fält inom sina ansvarsförsäkringar, vilket innebär att de europeiska försäkringsbolagen helt klart redan tillämpar sin egen version av försiktighetsprincipen.
28. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att följa Sveriges exempel och tillerkänna personer som lider av elöverkänslighet status som funktionshindrade samt ge dessa personer tillräckligt skydd och lika möjligheter.
29. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, medlemsstaternas regeringar och parlament, Regionkommittén och Världshälsoorganisationen.
-